ництва. Такі нововведення вимагають зміни методики розрахунку оптової ціни реалізації продукції.

Якщо раніше оптова ціна підприємства розраховувалась за формулою:

ОЦ=ПС+П+ПДВ, ДЕ

ОЦ - оптова ціна;
ПС - повна собівартість продукції;
ПДВ - податок на додану вартість;
П - прибуток.

То тепер вона має розраховуватись наступним чином:

ОЦ=ВС+АВ+ВЗ+П+ПДВ, ДЕ

ВС - виробнича собівартість;
АВ - адміністративні витрати;
ВЗ - витрати на збут. [6]

Очевидно, що збитковість (так сам як і вища рентабельність) виробництва окремих продуктів, яка з'являється через таку зміну методології калькулювання не може бути підставою для перегляду цін підприємства. В цьому зв'язку цікавими є питання розподілу частки адміністративних витрат між видами продукції підприємства. Оскільки на напівфабрикати внутрішнього споживання адміністративні витрати не поширюються, то їх визначення має значення тільки для товарних продуктів. Відповідно лише між товарними продуктами можуть розподілятися витрати.

Для розподілу потрібно ретельно вибрати критерій, який би був економічно обґрунтованим і задовольняв діючу законодавчо-нормативну базу. Зокрема можна порекомендувати розподіл пропорційно до виробничої собівартості (з урахуванням чи без урахування вартості сировини), вартості товарної продукції в теперішніх або порівняльних цінах, пропорційно до витрат на оплату праці тощо. Зазначимо, що цей критерій розподілу зовсім не обов'язково *повинен збігатися з критерієм, вибраним для розподілу за*гальновиробничих витрат.

ЛІТЕРАТУРА

1. ЗУ «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність Україні», БОА №9,1999р.
2. Типове положенням з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України №473 від 26 квітня 1996 року
3. П(С)БО 16 «Витрати», затвердженого наказом Мінфіну від 31.12.99 р. №318.
4. Є. Котляров, Ю. Іванов Класифікація витрат за статтями калькуляції: непрямі та інші // Бухгалтерія. - 2001 - №24/1 - С.45.
5. Бородкін О. Про формування і облік собівартості продукції за ринкових умов // БОА - 2002 — №3 - с.32
6. Ткаченко Н. Формування виробничої собівартості продукції, незавершеного виробництва, рентабельності та визначення ціни продажу // БОА. - 2001. - №6. - с.29.

БЕЗРОБІТТЯ ТА ШЛЯХИ ЙОГО ПОДОЛАННЯ

Бабійчук О,

Міжнародний університет "РЕГІ " імені академіка Степана Дем 'янчука

Стаття висвітлює сучасну картину на ринку праці України; причини, які породжують безробіття. Запропоновані аспекти вирішення ефективної організації системи професійної підготовки безробітних.

На сучасному етапі ринкового регулювання економіки проблема зайнятості населення України є однією з найгостріших соціально-економічних проблем, а таке явище як безробіття стало досить звичним і Україна вже має певний досвід у формуванні ринку праці і вирішенні проблем зайнятості населення. В числі перших Законів України про переході до ринкової економіки був Закон "Про зайнятість населення", прийнятий 1 березня 1991 року.

Зайнятість - це сукупність економічних, правових, соціальних, національних та інших відносин, пов'язаних із забезпеченням працездатного населення робочими місцями та

його участю у суспільно корисній діяльності, що приносить заробіток або прибуток.

Ці відносини охоплюють покупців робочої сили, осіб, що займаються і індивідуальною (сімейною) трудовою діяльністю, а також тих, хто продає свою здатність до праці; вони зачіпають такі сторони соціально-економічної діяльності, як заробітна плата,- доход, прибуток, мобільність капіталу та робочої сили, загальноосвітня та професійна підготовка кадрів, структура економіки, нагромадження та споживання тощо.

Відповідно до закону про зайнятість, до зайнятих належать особи: що працюють за найманням; працюють самостійно; обрані, призначені або затверджені на оплачувану посаду в органах державної влади, управління, суспільних об'єднаннях; які проходять дійсну службу у збройних силах: які одержують професійну підготовку або перепідготовку з відривом від виробництва, учні та студенти денних форм навчання; скеровані на виконання суспільних оплачуваних робіт; зайняті вихованням малолітніх дітей, доглядом за хворими та престарілими; громадяни інших країн, що працюють у народному господарстві. Важливим параметром ринку робочої сили є безробіття. Безробіття - це насамперед об'єктивний процес, породжений постійним кількісним і якісним динамізмом економіки. Закон України про зайнятість визнає можливість і неминучість безробіття в нашому суспільстві. Відповідно до цього закону безробітними визнаються працездатні громадяни у працездатному віці, з причин, незалежних від них самих, які не мають заробітку або трудового доходу, що зареєстровані у державній службі зайнятості як особи, що шукають роботу. Вони здатні до праці та готові працювати, але не отримують від цієї служби належної роботи.

Як бачимо, ключовим у цьому визначенні є "належна робота". Мається на увазі таке робоче місце, якому відповідають професійна підготовка громадянина, його стаж і досвід.

Які причини породжують безробіття? їх багато, вони можуть бути й об'єктивними. І суб'єктивними: глибокі структурні зрушення в економіці, що породжують масштабні та сталі диспропорції між кількістю, якістю та структурою попиту та пропозиції праці; спади й кризи в економіці, що ведуть до скорочення попиту на працю; нерівномірне розміщення продуктивних сил, у результаті чого попит і пропозиція праці поділяються територіально; пошук громадянами нових робочих місць, які більше відповідають їхнім нахилам, можливості більше заробити: постійний розвиток науково-технічного прогресу введення техніки та технології, що змінюють людську працю.

Безробіття виконує також роль пресу на заробітну плату. Стимулюючи вимоги найманих трудящих про підвищення заробітної плати. Посилення безробіття у певних галузях, професіях і регіонах, що викликане скороченням попиту на працю внаслідок постійного техніко-економічного розвитку виробництва, змушує людей шукати нові робочі місця в інших галузях і регіонах. Оволодівати новими професіями та вдосконалювати свою кваліфікацію. Удосконалення продуктивних сил посилює вимоги до якості робочої сили, її рівня підготовки, здатності до виробничої мобільності й адаптації до нових умов виробництва. Тому безробіття відіграє роль соціального санітара, виконуючи необхідний для виробництва відбір кадрів.

Ринок праці України здебільшого формувався під впливом негативних тенденцій розвитку національної економіки. Катастрофічний спад виробництва, зниження інвестиційної активності та платоспроможності населення, неефективне податкове законодавство зумовили специфічні особливості ринку праці України. І, мабуть, 2001 рік став деякою мірою переломним в цьому плані. Порівняно з попередніми роками вперше на ринку праці України намітилась позитивна динаміка. По-перше, зменшились обсяги вивільнення працівників: за даними державної служби зайнятості на 1 січня 2002р. В цілому по Україні перебувало на обліку 1008,1 тис. незайнятих трудовою діяльністю громадян, що на 12,7 % менше, ніж на відповідну дату 2001 рокую. Із кожних 100 безробітних, які перебували на обліку на початок 2002 року., кожен другий займав місце робітника, третій посаду службовця, решта - особи без професій або такі, які займають місця, що не потребують спеціальної підготовки.

Можна констатувати, що на означеному етапі поступово намічається тенденція до вирівнювання попиту і пропозиції на ринку праці, коли на ринок виставляються не зас-

тарілі професії й навички, а пропонуються ті, що відповідають сучасним умовам виробництва. З 1993 року в бюджеті передбачаються статті, джерелом коштів яких є нарахування зборів до Державного фонду сприяння зайнятості населення. Кошти використовуються для соціальних програм допомоги безробітним. З 1997 року приймається закон, згідно з яким підприємства усіх форм власності зобов'язані нараховувати на фонд оплати праці збори та перерахування їх до Державного фонду сприяння зайнятості населення. Кошти цього фонду використовуються для зменшення напруги, викликаної безробіттям. Саме за рахунок фонду проводили професійне навчання та перенавчання безробітних, виплату допомоги по безробіттю, організацію додаткових робочих місць в галузях народного господарства, надання безпроцентної позики безробітним для зайняттям підприємницькою діяльністю. Вагомий внесок у якісне покращення стану справ на ринку праці роблять центри перепідготовки фахівців, які дають змогу безкоштовно отримати фахову освіту, яка користується попитом на ринку праці. Ринок праці перенасичений окремими спеціальностями, а деяких, навпаки, не вистачає, рівень підготовки спеціалістів не завжди відповідає потребам роботодавців. Навчальні заклади повинні оперативніше реагувати на потреби ринку праці. До таких спеціальностей в першу чергу належать економічні, юридичні, психологічні та напрями пов'язані із освоєнням персонального комп'ютера. Саме ці професії є актуальними на даному етапі розвитку економіки.

Якщо проаналізувати, що спонукає до другої освіти, то можна побачити, що основною причиною є неможливість отримання роботи за спеціальністю, яку вже мали. Також причиною в необхідності перенавчання є низька оплата праці, особливо, в соціальнокультурній сфері. Рівень оплати праці, який пропонують спеціалістам, особливо в соціальнокультурній сфері, низький. І це також є причиною безробіття, бо саме економічні чинники часто спонукають відмовлятись від професії, яка тобі подобається.

Велику роль у реалізації концепції ефективної зайнятості мають відігравати державна служба працевлаштування. Також необхідне створювати службу прогнозування процесів, що відбуваються у сфері попиту та пропозиції праці, розробляти програми перебудови всіх форм і рівнів освіти та навчання, підготовки та перепідготовки робочих кадрів. Політика ефективної зайнятості повинна бути більш раціональною, соціально орієнтованою, що відповідає вимогам ринку робочої сили.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України "Про зайнятість населення" ВВР №14, 1991. - 170С.
2. Закон України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття" // Все про бухгалтерський облік. - березень 2001. - №21.
3. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження положень щодо застосування Закону України "Про зайнятість населення" №578, 1998. -42с.
4. Праця та зарплата. - січень 2001. - №4. - 24с.
5. Кейнс Дж. М. Общяя теорія зайнятості, процента и денег. - М., 1978. - 458с.

ІНСТИТУЦІЙНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ В УКРАЇНІ

Биконя С.Ф.,
к. е. н.

Інститут економ, прогноз. НАН України

Економіка України поступово виходить на позитивну економічну динаміку. Необхідність забезпечення стабільного динамічного зростання вимагає чіткого визначення орієнтирів подальшої фінансово-кредитної політики. Завдання подальшого розвитку вимагають, на наш погляд, кардинальної зміни підходів та орієнтирів до інституційної структури фінансово-кредитної системи. Неможливо далі ефективно і цілеспрямовано управляти економікою, не маючи ні певної економічної доктрини, ні фінансово-кредитної стратегії економічного розвитку.